

19.382 miljard

Staatsschuld in dollars

105%

Staatsschuld als percentage van bbp

36 miljard

Handelstekort in september in dollars

13,5%

Percentage van huishoudens onder armoedegrens

4,9%

Werkloosheid

2,9%

Economische groei in derde kwartaal

176.000

Gemiddelde maandelijkse banengroei in laatste drie maanden

9

Aantal Amerikaanse techbedrijven in de wereldwijde top 10

U zult Trump nog eens dankbaar zijn

Schulden, schulden

Donald Trump herontdekt de sturende hand van de overheid. Zijn oplossing: investeringen in infrastructuur. Wegen, bruggen, riolen. Mannenbanen.

Door onze redacteur
Menno Tamminga

Wedden dat Donald Trump zijn verkiezingsprogramma niet heeft laten doorrekenen door het Amerikaanse equivalent van het Centraal Planbureau? In Nederland zou hij zich dan buiten de politieke discussie plaatsen. Hier zien de meeste partijen het rapportcijfer van het CPB als keurmerk. Trump niet. In zijn overwinningsspeech kondigde hij plompverloren aan dat de economische groei onder president Trump verdubbelt.

Hoe doet 'ie dat?

Schulden maken, schulden, schulden. De politicus Trump is geen ideoloog zoals wij die gewend zijn. Hij heeft een stel overtuigingen en vuistregels. Dat is het. Van huis uit is hij een projectontwikkelaar. Schulden waren zijn levensader.

Dat blijft zo, ook in het Witte Huis. En daar moeten we eigenlijk maar blij mee zijn. Waarom?

Om die vraag te beantwoorden is het zinvol om de vergelijking te trekken tussen 1980 en nu. In 1980 won Ronald Reagan (Republikein) de verkiezingen. Zijn presidentschap markeerde het eind van de naoorlogse periode waarin de overheid een steeds grotere economische rol speelde. Ambtenaren waren niet de oplossing, zij waren het probleem, poneerde Reagan. Liberalisering was het nieuwe credo. Weg met de regels tegen economische machtconcentraties. Tegen speculatie in de financiële wereld. In 1980 was de economie belabberd, de rente op kredieten liep richting 20 procent en de VS voelden zich gevangene van oliekartel OPEC. Na ruim een jaar Reagan begon het economisch herstel.

En nu? De banengroei is gezond, werkloosheid daalt, de VS zijn zelfvoorzienend in energie, de rente is ultralaag en de technotijgers van onze tijd zijn Amerikaans: Apple, Google, Facebook, Amazon. Maar dat was niet genoeg voor Hillary Clinton. Lieten de kiezers zich door iets anders leiden dan de economie?

Een fiks deel van de Trump-aanhanger die vroeger misschien op een Democraat zou stemmen, miste hoop. Hoop op banen met een beter inkomen. Hoop dat hun kinderen het beter zullen hebben dan zijzelf. De trends in de economie (duurder onderwijs, duurdere zorg, banen vretende automatisering, afnemende vakbondsmacht) werken in hun nadeel.

Verlossen van de patstelling

Borrelpraat? Boze witte mannen? Lees *Poorer than their parents*, een rapport uit augustus over een mondiale trend van de denktank van adviesbureau McKinsey. De elite-adviseur van de bedrijfselite. Een van de uitkomsten: 81 procent van de Amerikaanse huishoudens kampt sinds 2005 met een stagnerend of dalend inkomen. In Nederland is het 70 procent van de huishoudens. De meeste van deze Amerikanen en Nederlanders kregen alleen dankzij overheidssubsidies een hoger beschikbaar inkomen. Wie lopen de meeste kans op een inkomensval? Werknemers met een lagere opleiding.

Eenderde van hen is bang dat hun kinderen het niet beter krijgen. Zij bleken in interviews „negatieve opvattingen te hebben over vrijhandel en immigratie”. Zo uniek was Trump niet dat hij onvrede zag die anderen misten.

Trumps oplossing: investeringen in infrastructuur. Duizend miljard dollar. Wegen, bruggen, riolen. Mannenbanen. Trump wil ook lagere belastingen. Meer uitgeven, minder inkomsten, hogere tekorten, meer schulden. De financiële positie van de VS zal verslechteren. Maar de economie zal meer groeien. De rente stijgt. Na een tijdje ook bij ons. Dat kan Europa verlossen van de patstelling van hoge besparingen, hoge werkloosheid, ultralage rente en kwijnende pensioenen.

Onconventionele tijden vragen onconventionele oplossingen. Trump herontdekt de sturende hand van de overheid. Als hij slaagt, zult u hem dankbaar zijn.

De Stier van Wall Street

FOTO ISTOCK